

De openwaterswimmers hebben ^{zojuist} de praktijk
geschetst.

Ik richt mij op de bestuurlijke werkelijkheid.

Inspreektekst – Commissie 22 september 2026

Burgerinitiatief: Herstel van Publieke Toegang tot de Maasoever in Thorn

Voorzitter, commissieleden, *raadsleden*

In Thorn zijn inwoners iets kwijtgeraakt dat nooit had mogen verdwijnen: de vrije toegang tot het water. Jarenlang konden mensen hier zwemmen, suppen, afkoelen, spelen, wandelen, hun hond laten drinken en laten zwemmen, of gewoon even zitten aan de oever. Het openbare dagstrand was de enige plek in Maasgouw waar dat kon - zonder hek, zonder kosten, zonder voorwaarden. Deze voorziening was niet incidenteel, maar structureel. Het dagstrand vervulde een dagelijkse functie voor leefbaarheid, gezondheid, jeugdactiviteiten, ontmoeting en dierenwelzijn.

In de officiële documenten van de gemeente bestaat dat dagstrand nog steeds.

Het **exploitatieplan uit 2014** bevestigt het. Het **bestemmingsplan Maasresidence Thorn** schrijft het letterlijk voor: het dagstrand blijft gehandhaafd en het gebied krijgt een semiopenbaar karakter.

En in 2022 heeft de raad dit nog eens onderstreept. **Motie 27**, unaniem aangenomen, droeg het college op om publieke toegang tot de Maasoever te herstellen en te borgen. Dat was geen vrijblijvende wens, maar een democratisch besluit van de raad zelf.

Maar in de praktijk is het dagstrand verdwenen. De oever is afgesloten. En op de plek van een publieke voorziening staat nu een omheind privéstrand met entreegeld. Dat is een ingrijpende wijziging van de publieke ruimte. Een feitelijke privatisering zonder democratisch besluit.

Er bestaat geen openbaar besluit dat deze privatisering rechtvaardigt. Niet van de raad, niet van het college. Er is geen IMROWijziging, geen juridische motivering, geen bekendmaking. Wanneer een ingrijpende wijziging van publieke ruimte plaatsvindt zonder democratisch besluit, is dat niet alleen bestuurlijk onwenselijk - het is onrechtmatig. De raad kan geen rechtmatigheid controleren zonder dat het onderliggende besluit wordt overlegd.

Daar komt bij dat het **kettingbeding uit 1986** - een document dat bindende voorwaarden bevat voor gebruik, toegankelijkheid en overdracht van de oeverzone - nooit is opgevraagd, nooit gedeeld en nooit geanalyseerd. Zonder dit document kan de raad niet vaststellen of de huidige afsluiting überhaupt is toegestaan. Het kettingbeding is bestuurlijk een sleutelstuk, en het ontbreekt volledig in het dossier.

Daardoor kon de privatisering van de Maasoever plaatsvinden zonder dat de raad haar rol als toezichthouder heeft kunnen vervullen. Een unaniem aangenomen motie kon niet worden uitgevoerd, en de raad heeft nooit kunnen vaststellen of het college handelde binnen de grenzen van het bestemmingsplan en de democratische besluitvorming.

Dit raakt inwoners direct. Tijdens code oranje en code rood - *situatiës waarin zowel kinderen, ouderen als honden sneller oververhit raken* - bestond er geen enkele toegankelijke plek om veilig af te koelen. Binnen Thorn bestaat geen enkele publieke locatie waar inwoners kunnen zwemmen of verkoeling kunnen zoeken. De gemeente heeft geen compenserende maatregelen getroffen om deze situatie op te vangen. Dat raakt het evenredigheidsbeginsel en de zorgplicht.

De afgelopen vier jaar laten hetzelfde patroon zien: vragen die niet worden beantwoord, toezeggingen die niet worden nagekomen, moties die niet worden uitgevoerd, en een feitelijke situatie die steeds verder afdrijft van wat in de officiële plannen staat. Inwoners zijn hun publieke toegang kwijtgeraakt, en de raad heeft nooit uitgelegd gekregen waarom.

Wanneer een unaniem raadsbesluit niet wordt uitgevoerd, en een privatisering zonder democratisch besluit niet wordt onderzocht, ontstaat bij inwoners de indruk dat democratische besluiten geen betekenis hebben. Dat raakt het vertrouwen in de lokale politiek. De raad kan dat vertrouwen vandaag herstellen.

Voorzitter, dit burgerinitiatief vraagt om drie dingen:

1. herstel van de publieke toegang tot de Maasoever,
2. openbaarmaking van het kettingbeding uit 1986 en
3. openbaarmaking van het besluit - als dat bestaat - waarmee de privatisering van het dagstrand is toegestaan. Als dat besluit niet bestaat, moet dat ondubbelzinnig worden vastgesteld.

Het gaat hier om vertrouwen. Vertrouwen dat publieke ruimte niet zomaar verdwijnt. Vertrouwen dat bestemmingsplannen worden uitgevoerd. Vertrouwen dat unaniem aangenomen moties worden uitgevoerd. Vertrouwen dat de raad volledig wordt geïnformeerd. Dat vertrouwen moet worden hersteld.

De commissie kan vandaag het verschil maken tussen bestuurlijke onduidelijkheid en bestuurlijke rechtmatigheid.

Voorzitter, ik verzoek de commissie om dit onderwerp direct na het spreekrecht te behandelen, zodat de ontbrekende informatie kan worden opgevraagd en de bestuurlijke situatie kan worden hersteld.

Dank u wel.